

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ,
ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»,
що викладається в межах ОПІ другого (магістерського) рівня
вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Львів
2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Львівський національний університет імені Івана Франка, економічний факультет, кафедра економіки підприємства

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор економічних наук, доцент
завідувач кафедри економіки підприємства
Урба Світлана Іванівна

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету Львівський національний університет імені Івана Франка

«1» вересня 2022 року, протокол №1

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності” є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов’язані з науковою та практичною професійною складовою у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Міждисциплінарні зв’язки: Вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності” тісно пов’язана із такими дисциплінами як: філософія, основи бізнесу, основи біржової діяльності, торговельна діяльність, інформаційні та комунікаційні технології тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи методології наукових досліджень.

Змістовний модуль 2. Методика та організація наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» є формування у студентів комплексу фундаментальних і практичних знань про методологічні та методичні основи наукових досліджень, організацію науково-дослідної роботи, підготовку до самостійного вирішення завдань в процесі наукової діяльності, а також оформлення та оприлюднення її результатів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення основних теоретичних основ методології наукових досліджень;
- оволодіння теоретичними і практичними методами наукового дослідження;
- опанування методологією і процесом виконання наукових досліджень та обґрунтування оцінки їх ефективності;
- розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження;
- з’ясування особливостей організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
- набуття практичних навичок проведення самостійної науково-дослідної роботи студентами;

- оформлення результатів наукових досліджень за виконаною тематикою;
- володіння навичками самостійного, творчого використання цифрових технологій для підготовки та презентації результатів наукового дослідження;
- здатність оцінювати результати наукової діяльності та впроваджувати їх у практику.

1.3. У результаті вивчення дисципліни студент набуває:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.
--

1.4. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- предметне поле методології наукових досліджень;
- методологічний статус основних наукових категорій та понять;
- методику проведення наукового дослідження та його основні етапи;
- особливості процесу підготовки наукового дослідження та критерії обрання його проблематики;
- методи наукового дослідження, особливості їх використання у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності;
- бренд викладача-науковця та основні його складові;
- вимоги до підготовки, написання і захисту кваліфікаційної роботи як форми науково-дослідної роботи магістра;
- специфіку процесу підготовки і написання монографій, статей, тез наукових доповідей, наукових звітів;
- ключові вимоги до написання кваліфікаційної та дисертаційної роботи у вищій школі, насамперед у площині дотримання принципів доброчесності.

вміти:

- розмежовувати предметні поля методології наукового дослідження і логіки науки;

- розкривати роль науки в цілому і наукових досліджень, зокрема, у процесі вирішення проблем підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- застосовувати на практиці понятійно-категоріальний апарат методології у процесі наукового дослідження і оформлення його результатів;
- організовувати науково-дослідну роботу для написання кваліфікаційної роботи магістра;
- на їх основі проведених досліджень здійснювати публікацію наукових досліджень у формі монографій, статей, тез наукових доповідей, наукових звітів;
- володіти цифровими технологіями та програмними продуктами для оформлення наукових робіт та презентації результатів наукового дослідження;
- реалізувати апробацію результатів наукової роботи у процесі виступів на семінарах, круглих столах і конференціях;
- оцінювати результати наукової діяльності за наукометричними показниками.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Програмні результати навчання:

ПРН 2.	Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.
ПРН 4.	Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.
ПРН 5.	Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

2.1. Лекційний курс

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи методології наукових досліджень.

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання.

Тема 2. Наукове дослідження та методика його проведення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 3. Методи наукового дослідження, особливості їх застосування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Змістовний модуль 2. Методика та організація наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень.

Тема 5. Особливості організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Тема 6. Результати наукових досліджень, їх види та особливості викладу.

Тема 7. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 8. Оцінка та фінансування результатів наукової діяльності.

2.2. Практичні заняття

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи методології наукових досліджень.

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання.

Тема 2. Наукове дослідження та методика його проведення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 3. Методи наукового дослідження, особливості їх застосування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Змістовний модуль 2. Методика та організація наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень.

Тема 5. Особливості організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємство, торгівля та біржова діяльність».

Тема 6. Результати наукових досліджень, їх види та особливості викладу.

Тема 7. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 8. Оцінка та фінансування результатів наукової діяльності.

2.3. Самостійна робота

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи методології наукових досліджень.

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання.

Тема 2. Наукове дослідження та методика його проведення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 3. Методи наукового дослідження, особливості їх застосування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Змістовний модуль 2. Методика та організація наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень.

Тема 5. Особливості організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємство, торгівля та біржова діяльність».

Тема 6. Результати наукових досліджень, їх види та особливості викладу.

Тема 7. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 8. Оцінка та фінансування результатів наукової діяльності.

3. Рекомендована література

Базова література

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.

2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: АБУ, 2002. 480 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Демківський А.В., Безус П.І. Основи методології наукових досліджень: навч. посібн. К.: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
5. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
6. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
8. Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Х.: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.
9. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Допоміжна література

1. Барна Н. В. Іміджелогія: навч. посіб. Київ: ун-т «Україна», 2015. 216 с.
2. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. К.: Міленіум, 2005. 186 с.
3. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
4. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2019. 368 с.
5. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / А.П. Ладанюк, Л.О. Власенко, В.Д. Кишенько; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ: Ліра-К, 2020. 352 с
6. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Осадчий В. В., Сердюк І. М. Персональний сайт як засіб формування цифрового іміджу науково-педагогічного працівника. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Т. 69, № 1. С. 78-91.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_69_1_9.
8. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385с.

9. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
10. Fetscherin M., Heinrich D. Consumer brand relationships research: A bibliometric citation meta-analysis. Journal of Business Research. 2015. Vol. 68. № 2. P. 380-390.

Інформаційні ресурси

1. Академічна мобільність. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichnamobilnis>
2. Законодавство України. URL: <https://rada.gov.ua/>.
3. Наука в університетах. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.
4. Предмет методології науки. URL: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.
5. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/finansuvannya-naukovyh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.
6. Elsevier. URL: <http://www.elsevier.com>.
7. ORCID. URL: <http://www.orcid.org>.
8. Science Direct. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
9. Scopus for authors. URL: <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>.
10. Web of Science. URL: <https://www.webofknowledge.com>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік

При викладанні дисципліни «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» використовуються такі методи контролю:

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять й змістових модулів і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є контрольні роботи і тестування.

Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» є:

- 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) виконання модульних (контрольних) завдань;
- 3) підготовка і захист індивідуального завдання.

При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях;
- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється за сформованими критеріями, які охоплюють рівень виконаного завдання, а також продемонстровані знання в процесі його захисту.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні заняття – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 30 балів;
- модулі – 40% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 40 балів;
- індивідуальне завдання – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 30 балів.

Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу.

Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань упродовж семестру.

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, розгляд ситуацій, виконання індивідуальних завдань;
- для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання.

Засоби поточного контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
Поточне опитування на практичних заняттях	30
Індивідуальне завдання	30
Змістовий модуль 1	40
Змістовий модуль 2	

Письмові роботи: Студенти виконують індивідуальне письмове завдання.

Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій

роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

У кінцевому підсумку студент може набрати 100 балів.

Розробник

Світлана УРБА